

jak uspat Sněhurku

Pohádková Sněhurka usnula, aby se polibkem prince probudila ještě krásnější, než kdy byla. Jejím anestetikem bylo šťavnaté jablíčko, v reálném životě ale potřebujeme trochu silnější kalibr.

Bojím se narkózy

Znám několik žen, které říkají: „Šla bych na plastiku, ale bojím se narkózy“. Ať už proto, že mají rády všechno pod kontrolou, anebo se bojí, že jim anestezie poškodí mozek nebo se z ní dokonce vůbec neprobudí. Poslední obavu by mělo rozptýlit důkladné předoperační vyšetření. Pokud je váš zdravotní stav dobrý, není důvod ke strachu. Díky pokrokům v technologiích a farmakologii je totiž narkóza k lidskému tělu šetrnější a bezpečnější než kdykoliv předtím.

To ovšem neznamená, že každá operace je zcela bez rizika. Minimalizovat ho můžete tím, že anesteziologovi řeknete předem všechno, co by pro něj mohlo být důležité (třeba jaké užíváte léky, jaké máte chronické potíže atd.).

Kdo určuje narkózu?

Jakému zkrášlujícímu zákroku se podrobíme, je samozřejmě na nás. Ale jak je to s anestezí? O tom už rozhodne anesteziolog podle povahy operace. Jaké metody „blokování“ bolesti tedy existují?

Celková anestezie vyřadí vědomí a veškeré vnímání bolesti, dá se označit jako vratné bezvědomí. Zpravidla se používá pro větší operativní zákroky. Některé se sice dají provést také v lokální anestezii, ale operatér často i v těchto případech vítá jako lepší možnost anestezii celkovou: operace je pro něj snazší, když pacient spí. Ne, že by se bál, že mu do toho pacientka bude mluvit, ale když spíme, je podle chirurgů riziko nepříznivých vedlejších účinků – např. pocit ohrožení – minimální. Chirurg se zkrátka při celkové anestezii může soustředit jen a jen na práci a nic ho nerozptyluje. Problém u některých pacientů ale může být nevolnost nebo omámenost v prvních hodinách po operaci.

Lokální (místní) anestezie na rozdíl od celkové působí jen na periferní nervy, nikoliv na centrální nervový systém, a je účinná jen v místě zákroku, protože umrtví jen malou část těla. Používá se např. u pacientů, kterým je do obličeje vpravo-

ván injekcemi botox nebo obličejové výplně (v tomto případě se použije znečlivující krém Emla). U některých chirurgických zákroků se při lokální anestezii používají ještě jiné medikace, sloužící ke zklidnění pacienta (kombinují se analgetika se sedativy). Pacient je při vědomí, ale na průběh ošetření si později nepamatuje. Tento způsob se nazývá analgosedace (z řeckého an = bez, algos = bolest). Vyhovuje především pacientům, kteří chtějí být u toho. Kromě toho při něm nedochází k bezvědomí, takže představuje menší zdravotní zátěž pro organismus. A je to dobré řešení i pro pacienty, kteří jsou hodně nervózní. Jestliže zůstanou při vědomí, lékař jim pomůže při operaci jejich úzkost rozptýlit. Nevýhodou však je, že pacient v lokální anestezii se může hýbat a operaci tak ztěžuje.

Okrsková anestezie – jejím základem je přerušení vodivosti nervových vláken v malé vzdálenosti od místa operačního zákroku. Poznaly ji ženy, kterým byla při porodu zavedena epidurální anestezie. Je určena pro dolní polovinu těla a aplikuje se do páteře. Za určitých podmínek ji lze použít i při některých plastických operacích (třeba při operaci zvané brachioplastika, která probíhá v horní části paží). *

PŘEŽÍT A NETRPĚT

Počátky anesteziologie spadají do starověku. Už v dávné historii se lékaři snažili, aby pacient operaci nejen přežil, ale moc při ní netrpěl. V Egyptě a v Sýrii lékaři používali k potlačení bolesti odvary z opia a mandragory. V českých zemích se dějiny moderní anesteziologie začaly psát v roce 1847, kdy se po předcházejících zkouškách na zvířatech začala v nemocnici Milosrdných bratří Na Františku v Praze používat éterová narkóza. První anesteziologická oddělení byla v naší zemi založena po 2. světové válce. V roce 1955 se tento obor stal samostatnou medicínskou disciplínou přinášející stále šetrnější a bezpečnější uspávací prostředky.

Zákroky plastických chirurgů máte v malíku, ale co anestezie? I ona má přece na vašem zkrášlení lví podíl. Text: Hana Profousová

příště Já už zase musím...